



כתב עת לספרות ולאמנות
משותף למורים ולסטודנטים
במרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים

שיכרון חושים / קו נטוי 23

קן נטוי 23 /

שיכרון חושים

כתב עת לספרות ולאמנות
משותף למורים ולסטודנטים
במרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים

תוכן עניינים

7		פתח דבר
9	על ההשראה	יעל דרייזין רבו
10	وراء الدار	راوية جرجورة بربارة
11	מאחורי הבית	ראויה בורבארה
12	מים על הירח	ליאל עמרן
14	על-חوشي	רועי גולדשטיין
15	ללא כותרת	לובנא נוואטחה מאהלי
16	*	לנה קרייניץ
17	ריקוד הנחשים 2	רגד סואעד
19	نهر الغسل وُحيرة الحليب	أحمد عمر
23	נהר הדבש ואגם החלב	אחמד עומר
27	טבע מעוות	עוביידה דחלה
28	ביום אחד	דליה כספי
29	זה רק גיל	דליה כספי
30	בין העבר להווה	דיאלה מדאח-חלבי
31	נוסטלגיה	תאיו פסי
32	שלמה ושבורה	מיה גנוט ברזילי
33	סרנדה לאב ובת	דניאל וייסרמן
34	התנהגות כפייתית	טל סנטור
35	פְּרָאמִין	טל פרידמן
36	בלוויה	לנה קרייניץ
37	הרמוניה של אי-סדר	רינת ביינין מאירי
38	גנב הדלק	ינאי קלנר
39	*	לנה קרייניץ
40	סתיו באמסטרדם	חובב רשלבך
41	הגן הנטוש	חובב רשלבך
42	Bread And Butter	מרינה פוזנר

קו נטוי 23

תשרי תשפ"ה

נובמבר 2024

עורכים: ד"ר יחיל צבן, ד"ר אלה קריגר
עורכים מייסדים: פרופ' משה ב. יצחקי, עידית לבבי גבאי
עוזרת עריכה: יובל מסאס

מערכת

ד"ר אילת אטינגר, ראשת החוג החוג לספרות, לדרמה ולכתיבה יצירתית
פרופ' עודד הירש, ראש המכון לאמנות
נעה צורן, מנהלת המכון לאמנות

הנהלת אורנים

פרופ' שמעון עמר, נשיא
ד"ר יפעת שאשא-ביטון, משנה לנשיא
תמר אנגל, מנכ"לית

עריכה לשונית: רות זית
ניקוד: אלי אורן
עיצוב גרפי והפקה: עופרי פורטיס, הגר מסר
דפוס: ע.ר הדפסות בע"מ

כתובת המערכת

קו נטוי, כתב עת לספרות ולאמנות
המרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים
דואר טבעון 3600600
kav-natui@oranim.ac.il

אורנים
ORANIM • أورانيم

43	רעידת אדמה	מוניקה אוחדה
45	דְיוֹקוֹן עֶצְמִי	מורן דעקה
46	אימהות	ליאור וקסלר
47	מונה ליזה	תאיו פסי
49	הערצת עגל הזהב	עדינה קיי
51	Wind of change	מור אפגין
52	רגליים	יונה מייזליש
53	*	לנה קרייניץ
54	יצירה	לנה קרייניץ
55	דיוקן עצמי עם ג'וינט	אופיר בן סדון
55	אושקוש עולה בלהבות	אופיר בן סדון
56	כמעט בייקון	ליה נברו
57	*	לנה קרייניץ
59	פאבלו	ליה נברו
60	שומעת חיפושית	יובל מסאס
62	ריקוד הנחשים	רגד סואעד
63	רוֹצֵה לֹא רוֹצֵה	ע. שיר דר־לב
64	אירוע	רעי רביב
65	מעצר (שיר נ', שדרות רוטשילד)	רעי רביב
67	הדברים הטובים ביותר מתקיימים מעבר לראייה	אמילי דיקנסון
68	The Lift	עודד הירש
70	חוף מבטחים	גלעד רייכנבאום
72	רזומה	דורותי פארקר
73	בנג'י! בייבי	הדר בן מאיר
74	קרוסלה	ינאי קלנר
77		רשימת המשתתפים
80		רשימת קישורים

פתח דבר

באוגוסט, מעט לפני שהגיליון הקודם בנושא "מטבח" ירד לדפוס, הוחלט שנושא הגיליון הבא יהיה "שיכרון חושים". זהו המשך טבעי והגיוני לריחות ולטעמים של מאכלים ותבשילים, ולבחינת הזיקות בין החושים השונים ובין החוויה האמנותית. לשמחתנו, עם פרסום הקול הקורא נענינו מייד בשורה של יצירות חזותיות ומילוליות שעסקו בעונג, התעלות ואסתטיקה.

אך שבעה באוקטובר, על המאורעות הקשים שבו והתמורות העמוקות שהוא מחולל בחברה ובתרבות בישראל, העמיד את נושא הגיליון באור אחר, אור אפל. נראה היה תפל, ואפילו מנותק, לפרסם יצירות על הנאות חושיות, על מיניות ואהבה ועל עוררות גופנית-אמנותית, כאשר מצוקות נפשיות, חרדות, וייאוש הן התחושות ששוררות כיום בארץ.

כשחזרנו לקרוא ולהתבונן ביצירות שנשלחו, הבחנו מהר כיצד חלק גדול מהן מסמנות את רגע הנפילה אל תוך תהומות הייאוש והתוהו, לאחר ההתענגות. יצירות רבות שינו את משמעותן וקיבלו רובד נוסף, אקטואלי ומצמרר. הצללים שבהן התארכו והעמיקו. יצירות אחרות, מבלי להתכוון, הפכו לעדויות על האתמול השפוי שאבד לבלי שוב, ונמצאו כמה שכמסו בתוכן נבואה קודרת. מצטרפות אליהן יצירות חדשות שנשלחו והביעו בצורה עזה וכואבת את המשבר הנפשי והערכי שאליו נקלעה מדינת ישראל.

גם הביטוי 'שיכרון חושים' שינה את טעמו ואת משמעותו. ההתעלות החושית נדמית כעת כגאווה נפשית, היבריס, התבשמות והשתכרות עצמית. כך למשל, ינאי קלנר בנה מתקן המייצר תנועה סיבובית מלוחות עץ וממנוע. הכוח הצנטריפוגלי מושך את הדליים החוצה ומדמה תחושת התעלות חסרת תכלית הממוקמת באתר בנייה. בוידאו של הדר בן מאיר מוצע רגע קתרטי של קפיצה אל הלא נודע, לאחר ריצה בסיבובים, ובשיר של תאיו פסי, 'נוסטלגיה', "השעון מתקתק / הזמן הולך לאחור / ומתקדם נגדי".



יעל דרייזון רבו
על הים, 2023
שמן על עץ, 120×90 ס"מ

נפילה, התמוטטות וחבטה בקרקע הן מוטיבים חוזרים בגיליון הנוכחי. הקונפליקט בין כוחות ההתעלות של הנפש ובין כוחות הכבידה של המציאות מעסיק רבות מהיוצרות. "ריקוד הנחשים" של רגד סואעד הוא מיצב רצפה של הדפסים. המשתתפות מהלכות בין חלקי הפאזל אשר הרכבתו הייתה עשויה לשחזר רגע אומניפוטנטי שלפני הנפילה מגן עדן. ואילו בחצר האחורית אצל יעל דרייזון רבו, הנפילה המיתולוגית הופכת לקריסה אל גבולו התחתון של פורמט הציור. ילדים עירומים משחקים באדמה בוצית שנוטה על צידה. בשיר 'יצירה' של לנה קרייניץ, אלו המילים עצמן אשר "חונקות בגרון / מתפרצות / נשברות / לרגלי".

היצירות בגיליון מציגות ביתר חריפות את הממד הטראגי של ההשתכרות מהעצמי, ואף, אולי, מעניקות נחמה שעדיין קיימים שיכרונות קטנים שאינם מבקשים להזיק ודבקים בטוב. גלעד רייכנבאום מתאר בסרטו 'חוף מבטחים' התמודדות עם מאניה דפרסיה. החשיפה בסרט מעלה שאלות מוסריות וחינוכיות, ופותחת צוהר אל חווית חיים פרטית אשר מיטיבה לבטא הלך רוח תקופתי. בסדרת התחריטים של ליאל עמרן, ידיים פצועות פונות בתחינה אל כדור מרחף של ירח עגול. המדרגות הלוליניניות במגדל המים בטבעון הופכות למסלול עלייה לרגל, ובסיפור "רעידת אדמה" מאת מוניקה אוחדה, מנסה זוג נשים לגבור באהבתן על האסון שבחוף.

אנו מקווים שבתוך הגיליון הזה ימצאו גם רגעים כאלה, של נחמה ותקווה.

יחיל צבן ואלה קריגר
עורכי הגיליון

ראויה جرجورة بربارة

وراء الدار

وراء الدار الأسرارُ تفضحنا
وراء الدارِ الأعراضُ تُشبهنا

وراء الدارِ دَرّاجَةٌ مهترئةٌ
حملتُ يومًا أحوالنا الصدئةُ
حين لَقْتُ شوارعَ المدينةُ
ورمّتْ لنا أخبازنا الحزينةُ
وما عادتِ الحروفُ تشرخنا
وراء الدارِ الأسرار تفضحنا.

**

وراء الدار حين كُتّا صغارا
نصفُ برميلي ماءٍ كان يساوي بحارا
تعلمنا السباحةً دون عؤمٍ
وفرحنا بما لنا دون لؤمٍ
ولم تكن الملوحةُ تذبخنا
وراء الدارِ الأسرار تفضحنا

**

0.2.24

وراء الدار طابعتُ مهجورة
وحامضٌ ونعنعٌ في الحاكورة
نقيفةً، علافةً ومنشارة
وحذاءً حفظناه لوجل الحارة
وما عادتِ الأحوال تجرحنا
وراء الدارِ الأسرار تفضحنا

**

ابريقُ ريقُهُ قد نسي الماءَ
وكتّانُهُ لم تحنّخ يوماً كهرباءَ
ذكرياتٌ لنا هنا زرغناها
أشجارٌ كانت هنا قلعتها
وما بقي من الأيام يفرحنا
وراء الدارِ الأسرار تفضحنا
وراء الدارِ الأعراض تشبهنا

ראויה בורבארה

מאחורי הבית

[מערבית: נביל טנוס]

מאחורי הבית סודות חושפים אותנו
מאחורי הבית תפצים דומים לנו

מאחורי הבית אופנים בלויים
שנשארו יום אחד את קורותינו החלודים
כשהסתוכבו ברחובות העיר
ומסרו את חדשותינו העצובות
שכבר עלינו לא מספרות
מאחורי הבית סודות חושפים אותנו.

**

מאחורי הבית כשהיינו צעירים
קצי הבית מים שותה לאגמים מלאים
בה למדנו לשחות בלי מצופים
שמחנו במה שיש, מספקים
המליחות לא הכאיבה לנו
מאחורי הבית סודות חושפים אותנו

**

5.2.2024

מאחורי הבית מדפסת נטושה
לימון ונענע בגנה
קלע, מתלה ומסור
ונעלים ששמרנו לבץ בחוץ
הבץ כבר לא פוגע בנו
מאחורי הבית סודות חושפים אותנו

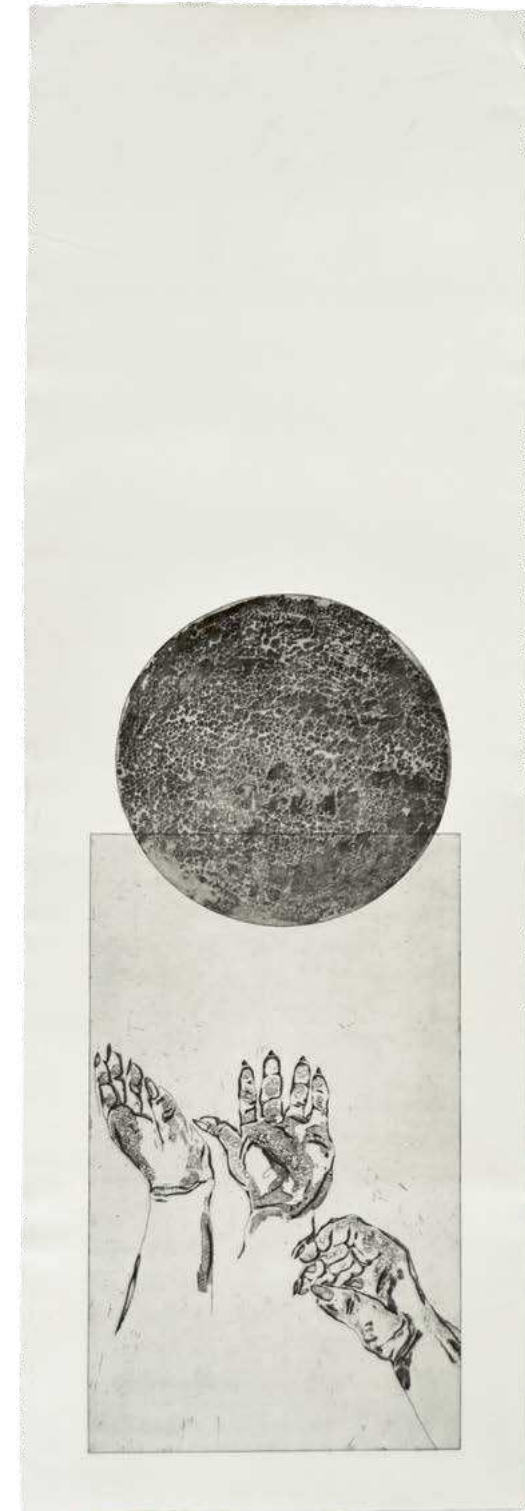
**

כד שנשכחו המים מזרבוביתו
מחבט שמעולם לא נזקק לחשמל
זכרונותינו כאן שתלנו
עצים שהיו כאן עקרנו
הימים שנותרו משמחים אותנו
מאחורי הבית סודות חושפים אותנו
מאחורי הבית תפצים דומים לנו



ליאל עמרן
מראה הצבה הכולל 12 הדפסים

►
מים על הירח, 2023
אקוויטנטת סוכר, 121×40 ס"מ





לובנא נוואטחה מאהלי
ללא כותרת, 2017
קמח לבן, ספסלים וצבע זהב, מיצב

רועי גולדשטיין על-חושי

מסנר מעצמת האור
מגשש באפלת הנפש.
תר אחר כאב
מחפש מים במדבר
אתה מזמן להתכבד
עולה בתקול מן הרממה.
בעבר גמעת ממני בשקיקה
בוא ותטעם ממענן
האימה.
כמו חיה המזקה תרדה
בנשימה
ללא שום אבחון מרכב מלבד חטמה.
מצאתי את עצמי
עמק ורחוק בתוכי בתוך השממה.



לנה קרייניץ

*

אתה שולח אותי מהמים שלי
וגופי רטב ומכריק מתפתל,
העינים מתגלגלות
רואות הכל ולא רואות כלום,
הפה לוכד אור שבין העולמות
עד שכבר אין מקום בבית הקנה
וביבכת דג בלוגה,
הוא מתפרץ החוצה,
שוטף אותי
בפניני אשר והירות
עד שאני שוב נושמת
מתעוררת
חוזרת למים



רגד סואעד

ריקוד הנחשים 2, 2023

הדפס קולגרי, 70x100 ס"מ

أحمد عمر نهر العسل وبُحيرة الحليب

ك انت هادية تزورنا مع أمها، ونكتب الواجبات المدرسية سوياً تحت الدالية في الأيام المشمسة، وحول المدفأة في الشتاء. كانت كتبها دائماً ممزقة، فلم تكن تحبُّ الكتب ولا المدرسة، فأكتم غضبي منها، ثم أقول لنفسي: ذلك لا يعييبها، فهي جميلة، وبيضاء مثل الحليب، وعيناها تفيضان بالعسل، وضافتها جميلة، جديرة بأن يُسْنَق المرء بها، أو يُقَاد إلى حدائق الأبدية. والجميلة في غنى عن المدارس، فهي العلم، وهي الثقافة، وهي القوائد، وهي الجائزة.

وكنت أعاتبها على إهمالها كتبها. فأبوها عنده سطل من الغراء، مكشوف دائماً للهواء، وليس مثل علبتي الصغيرة التي تجفُّ من هبة النسمة. كنت مولعاً بإصلاح الكتب وتجليدها، منذ أن اكتشفت معجزات الغراء الأبيض في مداواة جروح الكتب، فأصلح لها كتبها، ودفاترها، وأستمع برائحة الغراء الطيبة، وغشاوته وهي تجفُّ على سباتي، فأسلخها بسرور كما يسليخ النهار جلد الليل.

صرت معروفاً في الحي بمصلح الكتب. كان الآباء يرسلون إليّ مصاحفهم، فأقوم بالمؤاخاة بين أوراقيها التي فرق بينها أصابع الزمن، وتعلمت خياطة أعقاب الكتب، وإصلاح جلود مصاحف المسجد. نهاني المصلّون، فهي أوقاف، لكنني تابرت على إصلاحها، في غفلة عنهم.

كنا جيراناً، نتشارك زقاقاً ضيقاً، طويلاً، لا يتسع سوى لشخصين يشبكان أيديهما على ضفتي مزراب حجري، وهو زقاق ليس كمثله في البلدة كلها.

باب بيتنا، يواجه باب بيت هادية ذي السقّاطة النحاسية، المصحح بجلد التوتياء المعدني المزخرف، فأبوها نجار، وفي وسط أرض الزقاق جدول، يجمع حبات الأمطار، ويجدلها في ساقية عذبة. وكانت هاديه تحبُّ الأنهار وصناعة الزوارق، وكنت أحب تجليد الكتب، وصناعة فخاخ العصافير. هي تهوى التمزيق وأنا أحب التلزيق. سفنها الورقية متقنة، وسفني تجنح، وتنقلب، وتغرق في القاع.

خطبت لي أمي هادية من أمها، ونحن حول المدفأة في الشتاء، نشوي الكستناء، ونشم رائحة قشور البرتقال المشوية العطرة. وافقت أم هادية، وابتسمت هادية علامة الموافقة، فقلت لعروسي: عندما نتزوج سأصلح لك كتبك كلها، فمزقيها كما تشائين. لكن حدث أمر لم يكن على البال، لقد كبرت هادية فجأة، كأنما بلمسة سحرية. كبرت وخطبت أيضاً من وراء



רגד סואעד

ריקוד הנחשים 2, 2023

מיצב הדפסי קולגרה, 33x33 ס"מ כל יחידה

ظهري غدرًا، الجميلات يُخطبن بسرعة البرق، ويُقطفن مثل حبات العنب الأولى الناضجة من العناقيد، في الصيف.

ولما ذُكرت أمي أمها بأنها مخطوبة لي، قالت بأني لا أحلُّ لها، فأنا أخوها بالرضاع، واختلفت أمي مع أمها حول عدد الرضعات المحرمة، فرضعتان لا تحرّمان، لكن أم هادية، قالت: إنها أرضعتني حتى الشبع، حولا كاملا، فليتني بقيت جائعا، فليتأثنا، إلى اليوم لم نكبر ولم تكبر البهم. وأظنُّ أن أمي كانت تغش في عدد الرضعات، يائسةً، فهي تدرك أن ولدها الذي يلعب بالداحل، ويصطاد العصافير بالفخاخ والدود، لن يلحق بهادية في سباق النمو والشبوب، ولو شرب أنهارا من الحليب بالعسل.

لم أزعل كثيراً، فأنا ما أزال أخاها، وليس أجمل من أن تكون هادية الجميلة، التي صارت مثل أمها حواء، بين ليلة وضحاها امرأة تامة الحسن، أختي، وقلت معترفاً بالهزيمة، أقبل بأحد الحسنين: حبيباً منصوراً، أو أخاً مدحوراً.

لكن هادية تغيرت، ولم أعد أطمع سوى في أن تردَّ عليّ السلام. صارت الفراشة تمرُّ بجانبني في الزقاق الضيق، وهي ذاهبة إلى المدرسة، وأنا عائد منها، فدوام الذكور كان بكراً، والإناث أصيلاً، فأسلم عليها، فلا ترد السلام وتمضي وكأن طيفا مرَّ بجوارها! فأما أني نحلّت ولم تعد تراني، وأما أن خطيبها أمرها بمقاطعتي، كانت قد صارت فراشة، وبقيت ملتصقة بالأرض، بالغراء الأبيض مثل غلاف الكتاب، أحمل معي علبه الغراء أينما ذهبت، بوذي أن ألصق الغيوم بالسماء، والشارع بالشارع، والشمال بالجنوب، ثم طارت الفراشة بعيداً، بعيداً جداً، إلى بلاد فيها نهر كبير، وتجري فيه زوارق عملاقة.

تركت هادية المدرسة، وكُتب كتابها، وأقيم لها عرس كبير، كان له طعم المأتم. إنه الكتاب الوحيد، الذي أشكُّ أني لو وجدته ممزقاً، لأصلحته. وطلبُ من أبي أن يفتح لبيتنا باباً على الشارع، بدلاً من الزقاق الذي ضاق عليّ كثيراً، وتراكمت في ساقيته حطام السفن الورقية الجانحة، ودفنت كنوز من الذكريات في قاعها، وصرت عاقاً، والعقوق يوجب غضب الرب، ورفضت أن أزور بيت أمي الثانية، أم هادية، التي أرضعتني سبع رضعات ساقمات مشبعات، حتى في الأعياد.

قالت لي أمي مواسيةً، وأنا أسلخ غشاوات الغراء الأبيض عن أصبعي الجريحة: ستكبر يا ولدي، يا فلذة كبدي، ويا قرّة عيني، وتصلح كتب العالم كلها، وستتزوج أحلى منها ألف مرة، وسأربي لك أحفادك وأزوجهم الحوريات. ولم أعد أرى هادية، ولا صورة لها عندي، تمنيت لو احتفظت بأحد كتبها الممزقة. كان خطها أعوج، وتتفاوت فيه موازين الحروف ومقادير حجومها، وتحوم النقاط حول أزهار الحروف مثل النحل، لكنني كنت أحبّه، وأسكر به. وكنت أطلب منها أن تكتب لي اسمي بالعسل على كتبي، وعلى دفاتري، وعلى الحيطان، كما لو أنها نجم من نجوم السينما والتلفزيون، كما لو أن خطها لوحة تشكيلية خالدة.

وجّعت مياه النهر في بلدتنا، وجرت الرياح بما لا تشتهي سفني، وغرقت زوارقي في اليابسة وتحطمت. وضاعت ثروتني من كرات الدحل الزجاجية الجهنمية الألوان في المحيطات، والتصقت ذكرياتي ببعضها بالغراء حتى انطمست. آخيت بين آلاف الأوراق بالمرهم الأبيض اللاصق، واصطدت مئات العصافير، وأطلقتها من جديد، أملاً وبشري، لكنني لم أجد أجمل من هادية، وظلّ قلبي ممزقاً، وضاعت أوراقه الصفراء في الأنحاء مثل أوراق الشجر في الخريف، وكنت أنتظر أن تصلح هادية جلدة قلبي وأوراقه الضائعة، كما أصلحت كتبها وقراطيسها.

لقد نسيّت أخاها الذي شاركها حليب أمها، والغراء النابح من صدر أمي. نسيت حبيبها الذي سافر معها عبر البحار، وسكننا في عشرات الجزر النائية، ورعيا قطعانا من الغزلان والفيلة والديناصورات الأليفة ذات المناقير، حبيبها الذي ما زال يحمل معه علبه الغراء مثل المدخنين، أينما حلّ وارتحل، متحاملاً على أوجاع ضلعه المكسور، ويصلح، بغراء روحه البيضاء التي شلخت آلاف المرات، آلاف الكتب؛ كتب الحب والفلسفة، الدين والدنيا، العلوم والشعر، العربية والمترجمة من لغات الجن والأنس ومنطق الطير، ويبحث عن طيفها بين السطور، ووراء ظلال الكلمات، وتحت أنقاض الأرقام، وعن رائحة قشور البرتقال، التي تتوضع، عطراً وطيباً، على جمار الحنين.

נהר הדבש ואגם החלב

[מערבית: איציק שניבויים]

האדיה הייתה מבקרת אצלנו עם אמה והיינו מכינים שיעורים ביחד, תחת הגפן בימי שמש וליד התנור בחורף. ספריה היו קרועים תמיד – היא לא אהבה לא את הספרים ולא את בית הספר, ואני הייתי כובש את כעסי עליה ואומר בליבי: "לא נורא, היא יפה ולבנה כמו חלב ועיניה נוטפות דבש וצמותיה יפות, ראויות שגבר ייתלה בהן או שיולך בהן אל גני הנצח. יפהפייה אינה זקוקה לבתי ספר. היא המדע והיא התרבות והיא השירה והיא הפרס".

הייתי מוכיח אותה על שהיא מזניחה את ספריה. לאביה יש דלי של דבק שחשוף תמיד לאוויר, לא כמו הקופסה הקטנה שלי שמשב של רוח מייבש אותה. מיום שגיליתי את פלאי הדבק הלבן, המרפא את פצעי הספרים, הייתי להוט לתקן ולכרוך ספרים. תיקנתי לה את ספריה ואת מחברותיה ונהניתי מריחו הטוב של הדבק ומהקרום שלו שנוצר על אצבעי, והסרתי אותו בשמחה כמו שהיום פושט את עורו של הלילה.

נודעתי בשכונה כמתקן ספרים. ההורים היו שולחים אליי את ספרי הקוראן שלהם והייתי מאחה את דפיהם שאצבעות הזמן הפרידו ביניהם. למדתי לתפור את שדרות הספרים ולתקן את כריכות ספרי הקוראן שבמסגד. המתפללים אסרו זאת עליי כי אלו ספרי הקודש המוסלמיים, אבל כשהוסחה דעתם שקדתי על תיקונם.

היינו שכנים. חלקנו סמטה צרה וארוכה שאין בה מקום אלא לשני אנשים המשלבים את ידיהם על גדותיה של תעלת אבן. בכל הכפר כולו לא הייתה עוד סמטה כסמטה הזאת.

דלת ביתנו פונה אל דלת ביתה של האדיה. לדלת ביתה יש בריח של נחושת והיא מצופה אבץ מקושט כי אביה של האדיה נגר. באמצע הסמטה יש יובל שאוסף את טיפות הגשמים ומוכיל אותן לתעלת מים מתוקים. האדיה אהבה נהרות ואהבה להכין סירות, ואני אהבתי לכרוך ספרים ולהרכיב מלכודות לציפורים. היא אהבה לקרוע ואני אהבתי להדביק. סירות הנייר שלה היו עשויות היטב, וסירותי היו עולות על שרטון ומתפכות ושוקעות לקרקעית.

אימי ביקשה עבורי את ידה של האדיה מאימה כשישבנו באחד מימי החורף סביב התנור, צלינו ערמונים והרחנו את קליפות התפוזים הצלויים המבושמות. אימה של האדיה הסכימה,

והאדיה חייכה לאות הסכמה. אמרתי לארוסתי: כשנתחתן אתן לך את כל הספרים שלך, קרעי אותם כמה שתצוי. אבל קרה משהו בלתי צפוי: האדיה התבגרה פתאום, כבמטה קסמים. היא התבגרה ואירסו אותה במרמה מאחורי גבי. יפהפיות מתארסות במהירות הבזק, נקטפות כביכורי ענבים בשלים מאשכולותיהם בקיץ.

כשאימי הזכירה לאימה שהאדיה מאורסת לי, אמרה האם שאני אסור לה משום שאני אחיה ליניקה. אימי חלקה עליה בדבר מספר ההנקות שאוסרות נישואין – היא אמרה ששתי הנקות אינן אוסרות, ואילו אימה של האדיה אמרה שהיא הניקה אותי לשובע שנה תמימה. הלוואי שנשארת רעב, "ולוואי שלא היינו גדלים עד היום ולא היה הצאן גדל!"¹

נדמה לי שאימי רימתה במספר ההנקות, מתוך ייאוש, כי הבינה שבנה המשחק בגולות וצד ציפורים בעזרת מלכודות ותולעים לא ידביק את האדיה במרוץ הגדילה וההתבגרות, גם אם ישתה נהרות של חלב ודבש.

לא כעסתי מאוד כי עודני אחיה, ואין נפלא מכך שהאדיה היפה, שכמו אימה חווא הייתה בן לילה לאישה כלילתי-יופי, אחותי היא. הודיתי בתבוסתי ואמרתי: אשלים עם אחד משני הדברים הטובים – אהוב מנצח או אח מובס.

אבל האדיה השתנתה ושוב לא שאפתי אלא שתענה לי בברכתי אותה לשלום. כפרפר הייתה חולפת על פני בסמטה הצרה – היא בדרכה אל בית הספר ואני בשוכי ממנו, שכן הבנים היו לומדים בבוקר והבנות אחר הצהריים. הייתי מברך אותה לשלום והיא לא השיבה והמשיכה ללכת, כאילו עברה לידה רוח רפאים! או שאני רויתי ואין היא רואה אותי עוה, או שארוסה ציווה עליה להחרימיני. היא הפכה לפרפר ואני נותרתי דבוק לקרקע בדבק לבן ככריכה של ספר. נשאתי עמי את קופסת הדבק לכל מקום, מבקש להדביק את העננים לשמיים, ורחוב לרחוב, וצפון לדרום. אחר כך עף הפרפר הרחק הרחק, אל ארץ ונהר גדול בה וסירות ענקיות שטות בו.

האדיה עזבה את בית הספר ונערך לה טקס כתיבת הכתובה ונחגגה לה חתונה גדולה, שטעמה היה כטעם טקס קבורה. כריכת הכתובה הייתה הכריכה היחידה שאיני בטוח שהייתי מתקן אילו נוכחתי שהיא קרועה. ביקשתי מאבי שיתקין לביתנו דלת יציאה אל הרחוב במקום אל הסימטה, שנהייתה לי צרה מאוד ובתעלה שעברה בה נערמו שברי סירות הנייר שעלו על שרטון ובקרקעיתה נקברו אוצרות של זיכרונות. הייתי לבן סורר ומורה, ובן סורר מעורר את כעסו של אלוהים. אפילו בחגים סירבתי לבקר בבית אימי השנייה, אום האדיה, שהיניקה אותי שבע הנקות מורעלות ומשביעות.

[1] בית משירו של המשורר קייס אל-עאמרי, שכונה "מג'נון לילא" משום שהיה מאוהב עד טירוף בלילא, שרעתה עימו את הצאן בילדותם.

אימי ניחמה אותי ואמרה, בעודי קורע את קרומי הדבק הלבן מאצבעי הפצועה: "אתה תגדל ילדי, עצמי ובשרי, בבת עיני, ותתקן את ספרי כל העולם, ותישא אישה יפה ממנה אלף מונים, ואני אגדל לך את ילדיך ואשיא אותם לכתולות גן עדן." ושוב לא ראיתי את האדיה, ואין לי תמונה שלה. הלוואי שהייתי שומר את אחד מספריה הקרועים. כתב ידה היה עקום, אותיותיו עולות ויורדות, קטנות וגדולות, והנקודות היו מרחפות סביב פרחי האותיות כדבורים, אבל אני אהבתי אותו והייתי משתכר ממנו. ביקשתי ממנה שתכתוב את שמי בדבש על ספריי, על מחברותיי ועל הקירות כאילו הייתה כוכבת קולנוע, כאילו היה כתב ידה ציור אומנותי אלמותי.

מי הנהר בכפרנו יבשו. הרוחות לא נשבו בכיוון הרצוי לסירותי והן טבעו ביבשה והתפרקו. אוצר גולות הזוכית שלי בגוניהן השטניים אבד במצולות אוקיינוסים. זיכרונותי נדבקו זה לזה בדבק עד שנמחו. איחיתי אלפי דפים במשחה הלבנה הדביקה, וצדתי מאות ציפורים והפרחתי אותן שוב בתקווה ובציפייה לבשורות טובות, אבל לא מצאתי יפה מהאדיה. ליבי נותר קרוע ודפיו הצהובים התפוררו לכל רוחות השמיים כעלים בסתיו. ציפיתי להאדיה שתאחה את עור ליבי ואת דפיו האובדים, כמו שאיחיתי אני את ספריה ואת מחברותיה.

היא שכחה את אחיה שינק עמה את חלב אימה ואת הדבק הנובע מחזה אימי. היא שכחה את אהובה שהפליג עימה בימים וגר עימה בעשרות איים נידחים, ורעה עימה עדרי צבאים ופילים ודינוזאורים מבויתים בעלי מקור; אהובה שעדיין נושא עימו את קופסת הדבק בכל אשר ילך וינדוד כמעשנים, מבליג על כאב צלעו השבורה, ומתקן אלפי ספרים בדבק רוחו הלבנה שעורה נפשט – ספרי אהבה ופילוסופיה, קודש וחול, מדע ושירה, ספרים ערביים ומתורגמים מלשונות שדים ואנשים ולהג ציפורים; ותר אחר רוחה בין השורות ומאחורי צללי המילים ותחת הריסות המספרים, ואחר ריח קליפות התפוזים המדיפות ניחוח בשמים על גחלי הכיסופים.

נהר הדבש ואגם החלב מפורסם באדיבות "המעבורת כרויקט הסיפור הקצר" shortstoryproject.com/he



עוביידה דחלה
טבע מעוות, 2022
ציור דיגיטלי, 110×230 ס"מ

דליה כספי

ביום אחד

שבת חג

בְּאַרְץ זְבַת חֶלֶב וּדְבַש.
נִמְנוֹם מְתוֹק שֶׁל בֶּקָר שֶׁבַת,
רְאִשִׁים כְּתָמִים שֶׁל תִּינוּקוֹת.
קִנְמוֹן, שְׁמֶן זַיִת וְקֶפֶה שֶׁחַר שֶׁל
טָרֶם בֶּקָר מִמְתִּינִים בְּמִטְבַּח.
דָּגַל נִשְׂא אֶל עַל, מְרַקֵּד
בְּתִימָרוֹת עֶשֶׂן.
חֲרִבַת טֶנֶק מְעֻשָּׂנָה
הֵד יְרִיּוֹת קוֹרֵעַ אֶת עוֹר הַתָּף,
מִתְעַרְבֵּב בְּצִהָלוֹת חֲמָאָס.
יֵצֵא הַחֵג.

דליה כספי

זה רק גיל

הַדְּבָר הַחֲמִמְקֵם הַזֶּה הַקְרוּי זְקֵנָה
קִמְט חֲרוּשׁ עַל כָּל תּוֹ
עוֹד שְׁעָרָה לְבָנָה מְזֹהֶרֶת
מִשְׁקָפֵי רְאִיָּה בְּצַד שְׁלִחָן
צֶעֶד שְׁחוּחַ, כִּיפּוּף קַל בְּגַב
אִמָּה הַיְשִׁישָׁה נִשְׁקָפֶת בְּמַרְאֵה
דְּמוּתָהּ וְשׁוֹשְׁלֶת אִמָּהוּת
הַשְׁתַּכְנֵנוּ בָּהּ כְּמַצְבָּה עַל קֶבֶר
פְּנִים חֲרוּשׁוֹת, גְּפוּלוֹת
אֵף נִשְׁמָתוֹ עֲדִין
מְרַקֵּד בְּצֶעֶד קְלִיל,
נוֹגַעַת לֹא נוֹגַעַת בְּאַדְמָה.

תאיו פסי
נוסטלגיה

השעון מתקתק
הזמן הולך לאחור
ומתקדם
נגדי
הלב מתבלבל
מצפה לאכזבה
מתאכזב לקראת תקנה
סימן שאלה.
הפטירות
ערפל של בקר
האספרגוס
גיהוחות אדמה לחה
התשוקה הקרשית של השפתים
גריסי פנינה
פניני רגשות ישנים
נוצצות בתבה בת אלפי תקותיקים.



דיאלה מדאח־חלבי
בין העבר להווה, 2008
צילום, 107×80 ס"מ



דניאל וייסרמן
סרנדה לאב ובת, 2023
תצריב, 50×70 ס"מ

מיה גנוט ברזילי
שלמה ושבורה

לזכר סבי משה (אליה) גנוט
שחיבוקו החם יישאר תמיד בליבי

הוא מחבק בְּיָדָיו חמות
ריח חֶזֶק שֶׁל סִיגְרֵיהַ
אֲנִי שׁוֹאֵפֶת כָּל פֶּסֶה לְרֵאוֹת

סוֹפְגָת אֶת הַבְּלִתֵי־נֶסֶךְ
בְּשִׁבִיל הַחֲבוּק כָּל עוֹד אֶפְשָׁר
כְּמוֹ אֶלְכוּהוּל
מִשְׁפָּה, קֶשֶׁה לְהִשְׁתַּחֲרֵר

בְּחִלוּף הַשָּׁנִים הַרִיחַ הַחֶלֶף
בְּשֵׁם חֶדֶשׁ וְיָקָר
וְהַחֲבוּק הַחֶזֶק
לְאֵט לְאֵט הַרְפָּה
שִׁחָרַר אֶת גּוּפִי וְאֶת נַשְׁמָתִי

רָגַשׁ מִכָּה
עַל הַחֲטָא שֶׁלֹּא יָחֹזֵר

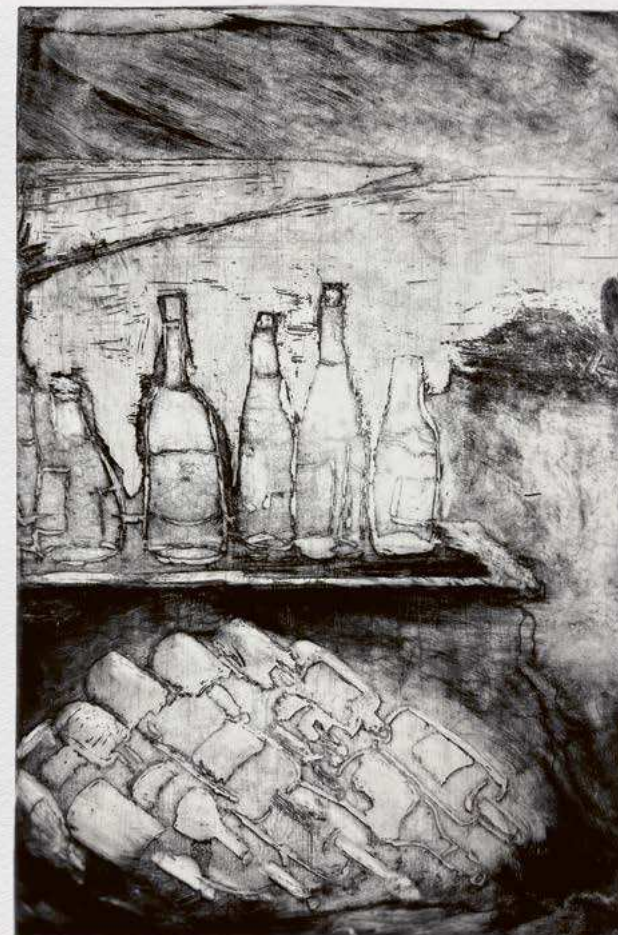
טל פרידמן

פְּרָאמִין

מלים על הרצפה המטונפת בחדרי הזמני,
מְצֹבֹר אוֹתִיּוֹת, דְּלִי שֶׁל סְפוּנֵגָה,
נְגָרָף לְבִיּוֹב.
בְּמִקוֹם כְּתִיבָה
הַקָּאָה
הַשִּׁיר שְׁלִי,
מְטַפֵּטֵף אֶל הַמַּחְבֵּרֶת,
מִתְפַּשֵּׁט לְשִׁלְחָן
וּמְמַנֵּו לְאֲדָמָה שְׂבוּלֶעֶת אוֹתוֹ,
גְּמִיעוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל תְּעִנּוּג.
שׁוּם יִפִּי לֹא יֵצֵא הַיּוֹם,
מִתּוֹךְ לְבִי הָאֶפֶר, הַחֶרֶפִּי.

אִמָּא אֲדָמָה הַטּוֹכָה
תִּשְׁמֹר עָלַי וְעַל הַמְּלִים שְׁלִי
עַד שְׂנוּכְל שׁוֹב לְפָרֶח.

פברואר 2024



טל סנטור

התנהגות כפייתית, 2024

הדפס לינולאום, 70×50 ס"מ



רינת ביינין מאירי
הרמוניה של אי־סדר, 2022
פחם על נייר, 21x30 ס"מ

לנה קרייניץ
בלוויה

בסוף אֶפְלוּ לֹא נִכְנַסְתִּי לְבֵית הַקְּבָרוֹת –
בְּזֶמַן שֶׁהִסִיעוּ אֶת הַגּוֹפָה
הַיִּיתִי עִם הַגֵּב אֵלֶיהָ
כּוֹרֶצֶת מֵעַל יַלְדָּה בַת שֶׁבַע
שֶׁלֹא עָמְדָה בְּפָנַי אִמָּה הַמְקוֹנְנֶת,
דוֹרְתָה הַמְאֲשִׁימָה
וְהַתְמוֹטָטָה

בְּזֶמַן שֶׁטָּמְנוּ אֶת הַמְּנוּחַ
הַמְתַּנְתִּי לְיַד הָאֲמֻבּוּלָּנֶס
עִם הַפְּנִים לְשֹׁדוֹת הָעֵסִיסִים שֶׁל פּוֹרְיָה
יִרְקִים בְּאוֹתוֹ יִרְק רְוֵי גֶשֶׁם
הַמְמַהֵר לְחַיּוֹת
הַלְחִיִּים בְּעָרוֹ
מֵהַשֶּׁמֶשׁ הַחֲמִימָה,
מֵהָאוֹיֵר הַנָּקִי
מֵהַהַתְעַלְסוֹת שֶׁל הַבְּקָר
וְהַיִּיתִי רְעֻבָה

לנה קרייניץ

*

ציפתי מלומר:

"בהחלט", "מפני ש", "כלומר", "בהכרח", "כנ"ל",
"הענג כלו שלי"

אבוא הביתה

אכשל תפוחי אדמה בקלפה

על יד יהיה דג מלוח, שאקנה בשלמותו, אנקה אותו כמו שלמדו אותי מהראש
לזנב, אחתוך לחתיכות עסיסיות ואתבל בהרבה בצל, שמן חמניות וחמץ

ואסריח

מהבגדים, מהידיים

מהכל הפה

נהדר



ינאי קלנר

גוב הדלק, 2021

אפוקסי, עץ, צינורות סיליקון, אמבו ומנוע

165×60×40 ס"מ





חובב רשלבך
הגן הנטוש, 2021
צילום, 30×30 ס"מ

חובב רשלבך

סתיו באמסטרדם

בְּרַחֲשׁוֹף וּגְבַהַ מַצַּח
סוֹגֵר אֶת חֲזִיתוֹ.
לְחֹת כְּתֻמָּה
נוֹצְצָת
עַל סַפְסָלוֹ הַצְּבוּרִי.

עֶכְשָׁו,
אֲנִי חוֹשֵׁב (עַל מִשְׁהוֹ),
כָּאֵן, אֲנִי מִמֶּשׁ

–
הַ גֵּוֹת
חֹלְפֹת כְּרוּחַ חֲרִישִׁית.

חֲלוֹנוֹת בֵּיתָה
נוֹטִים כְּאַרְבַּע מְאוֹת
שָׁנָה. זְנוּנִיּוֹת קִטְנוֹת
שֶׁלֹטְשׁוּ, אֵי אֵז,
בְּיַד אֲמֹן,
כְּמוֹ מְסֻרְבוֹת לְכָל
הַתְּפִלוֹת.

שַׁעַת לֵילָה מְחוֹיֶרָה
אֶת קֶר הַפְּנִסִים.
עֲצֵי הַתְּעֵלָה שׁוֹלְחִים
אֲצָבְעוֹת אֲרָכוֹת,
דְּקוֹת, אֶל זְמַן
שְׁמֵי הַחֹשֶׁךְ.

14.10.2009

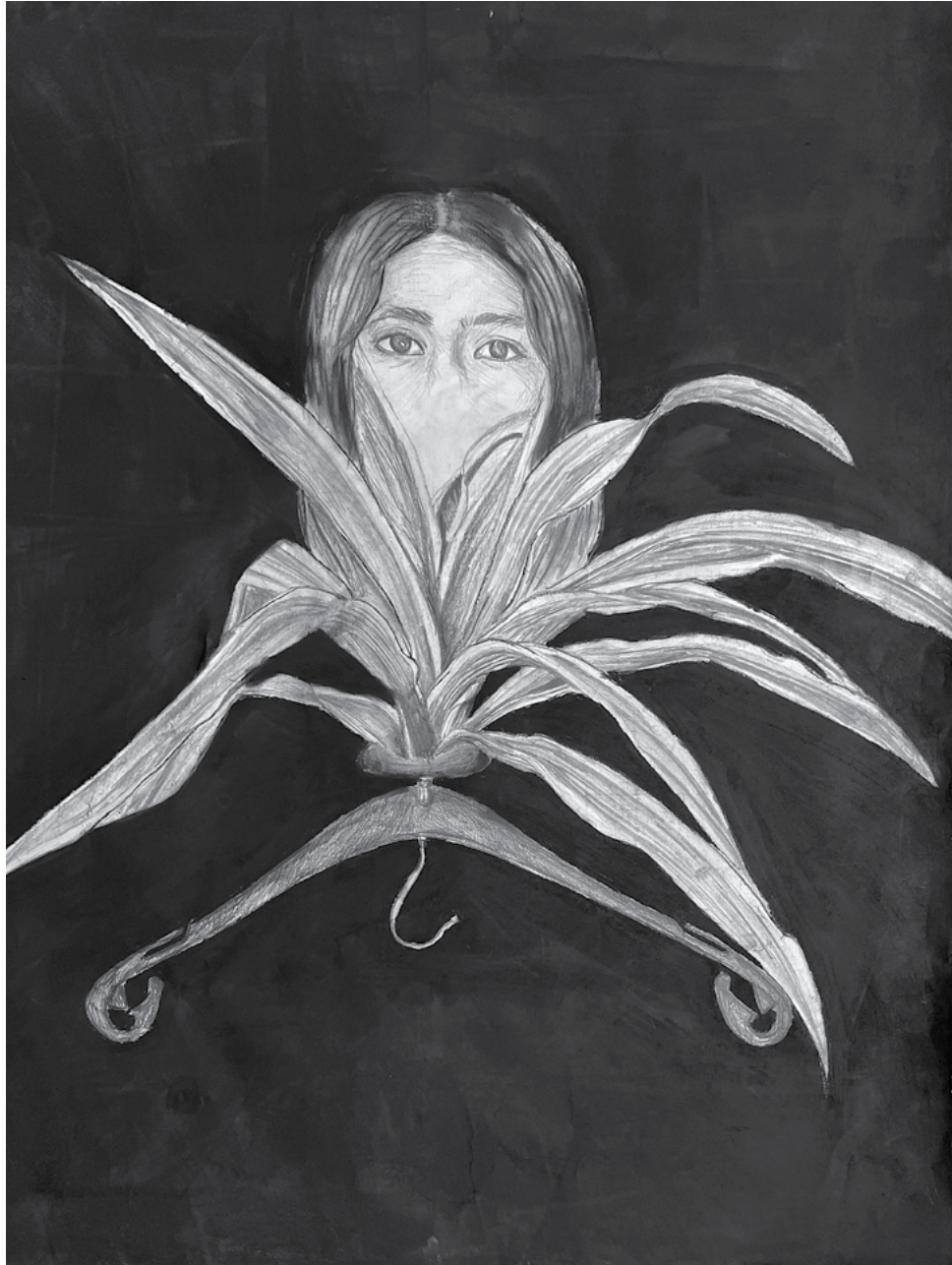
מוניקה אוחדה
רעידת אדמה

[תרגום: רינת שניידובר]

"לאהוב זה לרעוד", אמרה לוסיאנה.
"אם כך, האדמה אוהבת אותנו יותר מדי", עניתי לה כאשר נהיו השמים אפורים ואובליים וינקו את כל האור.
הלבה הציתה את האוקיינוס.
כך התחלתי למדוד את הזמן לפי הפעילות של לוסיאנה.
"זה מה שנקרא לחיות בין הרי הגעש", אמרה ונתנה לי להאזין ללב העדר שלה. "ככה זה לנשום בלועז של המוות."
לאהוב ולמות.
להתקדם על סדקי הגשרים המתמוטטים.
הייתה תקופה שבה האדמה לא משה ממקומה. אחר כך הגיעה רעידת האדמה האם ולוסיאנה פתחה את רגליה בתוך הצל שלי. היו רבות לפנייה, אבל אף אחת מהן לא הייתה כזו: רעידת האדמה האפוקליפטית שגרמה לנו להיעלם במעבה של כדור הארץ, שבער כמו לשונה של אחותי על מפשעתי.
שיחקנו בניסיון למצוא את ההבדלים בין שמותינו:
"לו-סי-א-נה LUCIANA."
"לוק-ר-סיה LUCRECIA."
שירגנו את אצבעותינו באפלולית כדי להעלות את זכר האש הנוזלית של בשרנו.
חסינו בינות לקונדורים.
הסתתרנו מפני דמם של המשוטטים שעקפו את הסוסים.
לוסיאנה פחדה מהחשיכה ללא קורת גג, ולכן מדרה את גובה הקירות שלנו באמצעות צמותיה.
המבנה היה יכול לקרוס, להתמוטט בשאון הצרוד והסלעי של כדור הארץ, אבל היא אמרה שעדיף להימחץ על ידי הבית מאשר לשרוד ללא מחסה; שפואטי למות עם הדמים הזחים שלנו, האדומים כמו הירח והמעורבבים עם היסודות.
"ראית כמה שאת חבולה?" אמרה וליטפה אותי בפרקי אצבעותיה.
ההתפרצויות של הרי הגעש צבעו את השמש בצהוב חולני.
בצהוב ירקרק.
בצהוב מוגלה.



מרינה פוזנר
פרט מתוך עבודת וידאו Bread And Butter, 2023
6:15 דקות
קישור בסוף הגיליון



מורן דעקה
דיוקו עֶצְמִי, 2021
רישום עיפרון ופחם על נייר, 100x70 ס"מ

אבל ביתנו היה סלע שאין בו חשיבות לצבעים. רעידת האדמה החריבה את העיר ומילאה אותה בנעליים בודדות ובכשר מרקיב. אנשים נטשו את בתי המחסה שלהם, יצאו בריצה כשהם עוקפים את הסוסים ואת הקונדורים, הותירו מאחור את בתיהם, את מאורותיהם, כי לא רצו להימחץ למוות. "רק השמים לא יכולים ליפול!" צעקו ושרטו את העיר החרבה.

הם הקימו אוהלים על המדרכות.

הם בלעו את הילדים ואת הזקנים ושיהקו בהבל פה מאובק.

"הפחד מטמטם אותנו", לחשתי ללוסיאנה בזמן שעשינו אהבה בעיצומו של האסון.

"יהיה מושלם למות עכשיו" גנחה.

לשונה הייתה ארוכה כמו חבל ואני רציתי לקפוץ בו.

לשונה הייתה חבל שכבל אותי לכל פינות הבית שסירב להתמוטט.

"לאהוב זה לרעוד", הכריזה לוסיאנה כדי שארגיש את מילותיה. היא רצתה מוות מושלם, אבל ביתנו היה מקדש ששמר בקנאות על תולדותיהם של הדברים שלא מתמוטטים.

"זה מה שהורג אותנו", אמרתי לה לילה אחד. "הדרך המגוחכת שבה אנחנו מחזיקות מעמד."

אנשים העדיפו את החשיכה, את הלכה, את רגליה הפתוחות של האדמה, מאשר להתקרב לבית שלא ידע להתמוטט.

בחוץ הצעקות היו חלשות יותר מגניחותיי.

לוסיאנה ספרה סדקים בעיניים עצומות וחווה סיוטים באוזניים פתוחות. הקונדורים היו נשימתו היחידה של אלוהים המתנפצת על להבותיהם הבלתי נדלות של הרי הגעש. יחד ראינו כיצד מנקים את הגופות שהאדמה לא הספיקה ללעוס והתחבקנו כדי להתחמם.

היו עצמות גדולות יותר מרגליה של לוסיאנה. היא פתחה אותן בתוך הצל שלי ודרשה ממני לגעת בה במקום האסור. "את הולכת עליי כמו מת נטול מין", אמרה ואחר שאלה אותי: "את אוהבת את טעם הדם?"

"כן. יש לו טעם של שפה", עניתי לה.

בחוץ גברים ונשים התרחקו מביטנו שהיה בעיניהם מוקצה מחמת מיאוס.

"ניה ניה, ניאניטה ñaña, ñañita שלי: תסגרי בבקשה את הרגליים בתוך הצל שלי", ביקשתי ממנה בערבים, אבל לוסיאנה רצתה שאשליך את גופתה באורות שסוס לעולם לא ידרוך בהן על מת. "אני רוצה לדמות למת הזה שסוסי הפרא של מצחך לא ידרכו עליו לעולם", אמרתי לה בלילה שבו קפצתי בחבל שלה ובקעתי מהמיטה כמו טובעת.

בלילה שבו הרטבתי את הפרוודורים בעת שליטפתי את הקירות וסדקיהם.

בלילה שבו ידעתי שמוטב לבלוע אפר מאשר למצוא מחסה במקום מוקצה מחמת מיאוס.

זה מה שאמרתי לה לפני שקפצתי בחבל שלה ובקעתי מהמיטה כמו טובעת: "עדיף להיות מזון לקונדורים מאשר לחיות במקום הזה, המוקצה מחמת מיאוס."

קרביה חפרו את הקבר שלי, שדמה לשריפה מתחת למים.

"אין מוות מושלם, ישנו רק המוות", אמרה לי ובכתה מרוב יופי. ויצאתי כדי שייפלו עליי השמים.

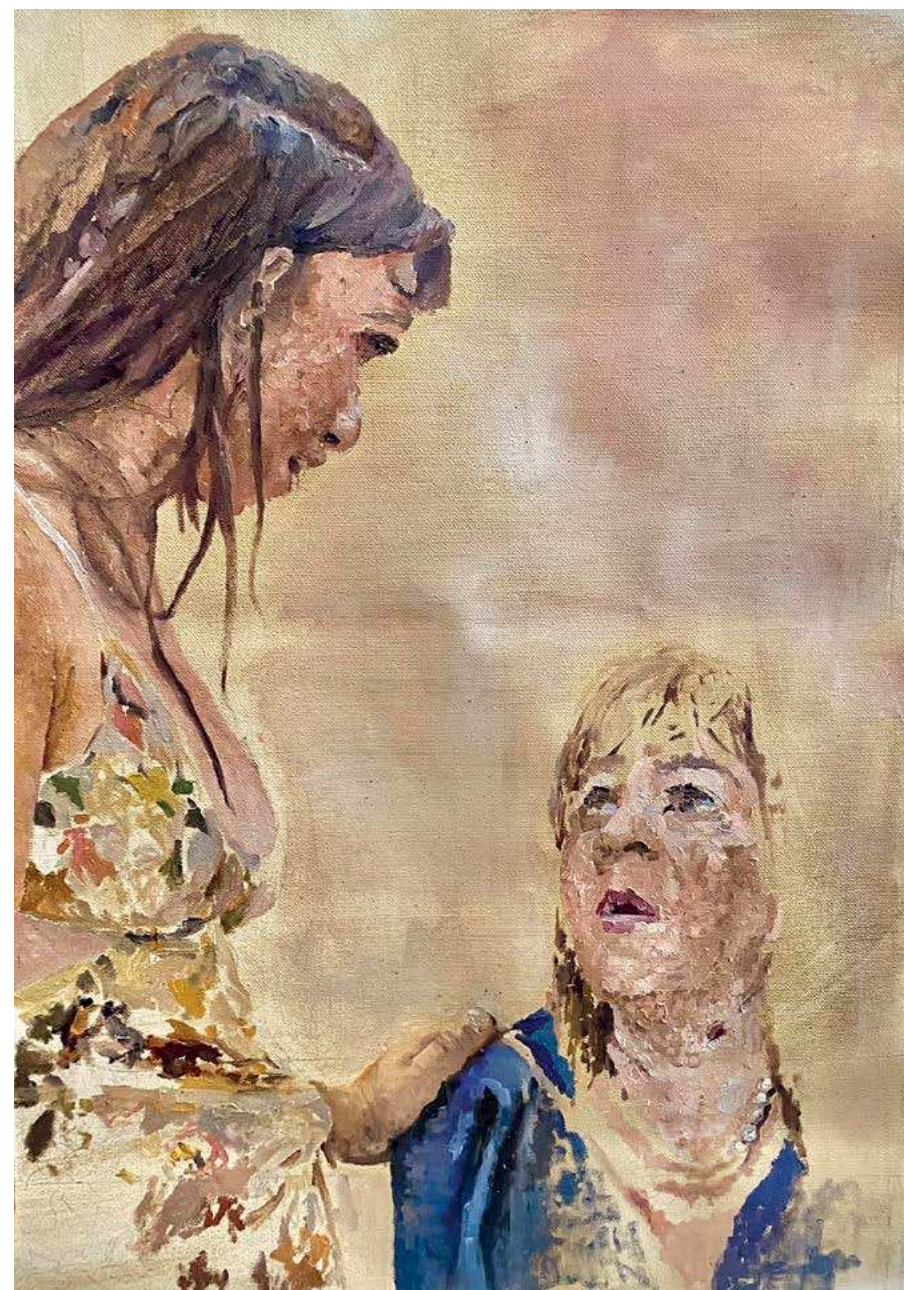
תאיו פסי
מונה ליזה

אני רוצה לנער אותך ולנער אותי.
לנער אותך שתתעורר, לנער אותי שתמצא ממני,
לנער אותך שתזכר באהבה שלנני, לנער אותי על
ששרפתי את הגשר האחרון
ביסודיות
אני רוצה שוב. רוצה שוב אותך, בקה, אתי בלי.
רוצה את שנינו שלמים, משלמים, יחד שלם שגדול מסך כל שלמיו.

אני רוצה את השפתים שלך על שלי, את הידים שלך בשערי,
את העינים שלך מביטות בעיני שמביטות בעיניך ודי.
הלב הולם, בהול, מאשר.

עמק צורב הזכרון ואני רק רוצה לחזר
לשכרון המתוק.
כל כף הרבה מלים ולגו מבין אצבעותי
עליה ועדין. לא יתאר.

תמונה שנה אלה מלים. גשיקה שלך שנה מיליון. אודקק
לחיים שלמים לתאר את התחושות שעוברות בי כשאתה...
ואני... פתאם שלמים יותר. אנהנו גדולים מאתנו.



ליאור וקסלר
אימהות, 2024
שמן על בד, 60x42 ס"מ



עדינה קיי
הערצת עגל הזהב (מתוך סדרת הרוקדים), 2024
תחריט ועלי זהב, 30x55 ס"מ (צילום: דניאל סגל)

ואתה בצד שלך של הנהר, ואני מביטה במרחק שנפער וגם כשהזמן עבר
והכל כבר נגמר, אתה תמיד נשאר. אצלי,
תמיד נשאר.
אתי,
תמיד נשאר.

נשבר בי משהו לרסיסים בכל פעם כשאני חושבת על הגשר הנשרף.
התגובה מתגלגלת בי בכל הגוף, ואז אני נזכרת בדרך על עורי, וכל החתיכות
מתחברות שוב יחד לרגע, כדי לשוב להתנפץ בעצמה עצומה. אתה,
אני
אז ועכשו, לפני שבע ועשר ושלוש עשרה שנים, לפני יום ודקה בין הפיקה
לדפיקה לדפיקה, בין הפעימות, בין הטעימות של אהבות אחרות, אתה לא
נמחק. הצבע לא דוהה ולא מתכהה, האהבה שלך היא המונה ליוה, היא
מסתכלת עלי באשר אני הולכת, דורשת שאעמד ואתבונן בה. בעיניך.



מור אפיגין
2024, *Wind of change*
הדפסת פלסטית, חול ים, מפוח, זכוכית, עץ צבוע לבן, תאורה
65×65×230 ס"מ

לנה קרייניץ

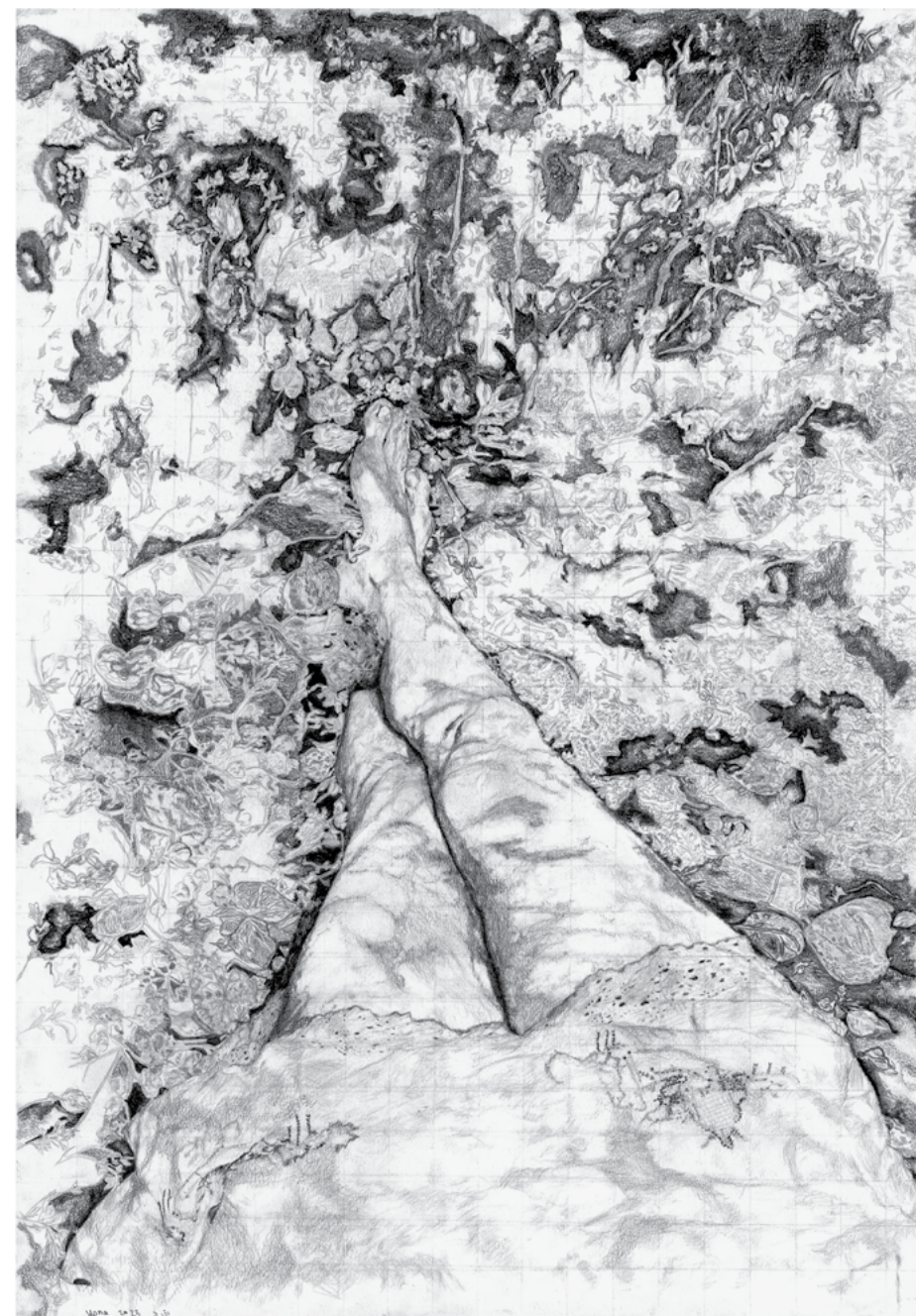
*

לזכרו של נטע אמשטיין
שנרצח בכפר עזה

אירן מחיכת חייה מתוך ומרחק

אירן מספרת
איך לא מזמן השתתפה בקרט
היא צדין זוכרת כדיוק
איפה היו הנצבים, איך הגבור הראשי זנק
ואיפה הוא שכב במערכה השנייה
עם המלים הקפואות בתוף העינים

אירן מחיכת
מסתחררת בשמלת פלה
מדברת על התכניות
מתבלבלת בין עתיד ועבר
ונזכרת
שעכשו זה כבר אף פעם לא



יונה מייזליש
רגליים, 2013
עיפרון על נייר, 70x100 ס"מ



אופיר בן סדון
אושקוש עולה בלהבות, מתוך מבצע "חומה בית וגן", ליד ג'נין, 2023
 טושים ואקריליק על דופלקס, 100x70 ס"מ

לנה קרייניץ
יצירה

המלים שלי
 לא עומדות על קצה הלשון,
 ולא תלויות על החוט
 מעל שלחן פתיכה בחדר מבדה,
 הן
 מטפסות על פנים הירכים,
 מפרפרות בשפולי הקטן,
 מטפסות מפטמות,
 זולגות על הרקות,
 חונקות בגרון,
 מתפרצות
 נשברות
 לרגלי

לנה קרייניץ

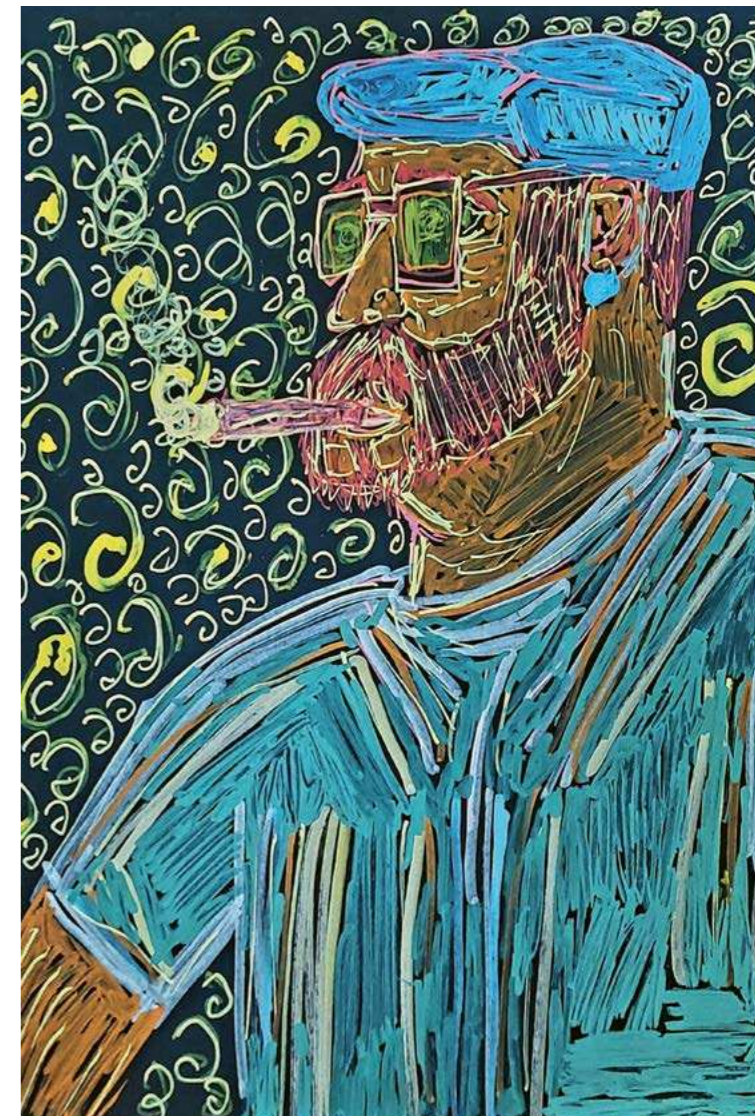
*

במשיכת אף ובגידים רועדות
הדלקתי סיגריה
ואתה שרפתי בטעות
כמה שערות
כמו אז כשסבתא
כרתה את ראשה
של התרנגולת
מרטה את גוצותיה
ושרפה את עורה על הגז.

אחרי המרק
היא תקח אותי
לשכנה הזקנה המתה
וכדי שלא אפחד מהמנות
תורה לי:
עקשו לטפי את ידה
לפרדה.



ליה נברו
כמעט בייקון, 2015
שמן על בד, 110x130 ס"מ



אופיר בן סדון
דיוקן עצמי עם ג'וינט, 2024
טושים ואקריליק על בריסטול שחור, 21x30 ס"מ





רגד סואעד
ריקוד הנחשים, 2022
פחם על נייר, 100×70 ס"מ

יובל מסאס

שומעת חיפושית

שומעת
את אותן החפושיות
ששנאתי בגלל שאהבת
אתך
לא תמימה, לא ענרת, רדומה

הפעם לא הרגשתי את החול
מבצבץ בין אצבעותי
ואת כף רגלי שוקעת בשאבת
לאותו עמק לאותה תהום
מאז

מפכחת, מפרקת, מזמזמת את הלחן
והמלים מתבלבלות, מתעמעמות ומתפזרות
צמרמרת נוסטלגית

משתפרת
מכוס יין, רק אדם
הלכן שקוץ, רואים דרכו
את
המנגינות שהדחקתי

Let it be
הן עולות פתאם
בגל של הים
בשם של ילד קטן בגן
ללא כל רשות או אזרה
לגון שר
ואני חשה בכל גופי שוב את תופעת הלואי

ע. שיר דר-לב
רוֹצָה לֹא רוֹצָה

בְּזֵהִירוֹת, לֹאט, לֹאט, אָנִי
מִתְמַסְרֶת.
הַדְּרִיכוֹת וְהַקְּרֵב נוֹזְלִים מְגוּפִי
בְּאֵגְלֵי זָעָה
מְשַׁרְכִים אֶת דְּרָכָם עַל עוֹרֵי
וְנוֹטְפִים לְרֹצְפָה.

הֲרַחֵק, הֲרַחֵק, אָנִי מִנְסָה לְהִתְנַגֵּד,
לְצַעֵק לֹא!

פִּי גוֹנֵחַ מְעַדְנוֹת וְלוֹחֵשׁ,
עֵינַי מִתְגַּלְגְּלוֹת,
צְוֹאֲרֵי נִמְתָּח,
וְהַחֲלֵק תִּהְיֶה, זֶה שְׂרוֹצָה בְּטוֹבְתִי,
מִמְשִׁיךְ לְכַד לֹא קוֹל.

6.2.24 קריית ביאליק



רגד סואעד
ריקוד הנחשים, 2022
פחם על נייר, 100×70 ס"מ



רעי רביב
אירוע, 2021
בסטל יבש על נייר, 42x59 ס"מ

משמאל:
מעצר (שיר נ', שדרות רוטשילד), 2020
בסטל יבש על נייר, 20x30 ס"מ

אמילי דיקנסון

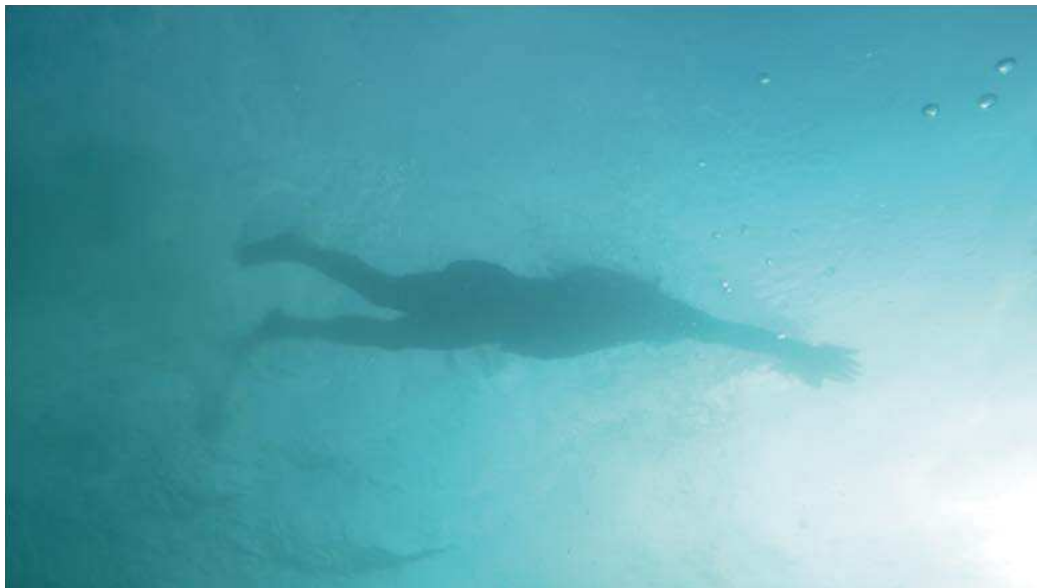
הדברים הטובים ביותר מתקיימים מעבר לראייה

[תרגום: יחיל צבן]

הדברים הטובים ביותר מתקיימים מעבר לראייה
הפנינה, הצדק, התהיה
גמנעים מהצבוריות שאוירה
מקבל, כה נדיה
מעטפת הרוח
מעטפת הנשמה
בחספוסן, המצג כאן ועתה
הנבט שנובט, היכן אתה?



עודד הירש
2012, The Lift
מיצב רחוב בטכניקה מעורבת, ליברפול
(צילום: ג'רי הרדמן ג'ונס)



גלעד רייכנבאום
חוף מבטחים, 2022
דוקומנטרי, 22:47 דק'



הדר בן מאיר
בנג'י! בייבי, 2021
וידאו, 3:15 דקות
מיצב – וידאו אינסטליישן, מצנח תלוי בחלל, מאווררים
קישור בסוף הגיליון

דורותי פארקר

רזומה

[תרגום: יחיל צבן]

המעור פוצע

הנהרות רטבים

החמצה מלקלכת

הכדורים מכאיבים

החכל נקרע

האקדח מחויץ לחק

לגו ריח רע

מוטב כפר לחיות



ינאי קלנר
קרוסלה, 2021
עץ, דליי פלסטיק ומנוע
180x210 ס"מ
קישור בסוף הגיליון

רשימת המשתתפים

רועי גולדשטיין - סטודנט לסוציולוגיה
וחינוך בגישת וולדורף במכללת אורנים. גר
בקרית טבעון ועובד בחוגי סירות של "קל".

מיה גנוט ברזילי - יוצרת. סטודנטית
שנה ג' בחוגים ספרות ולשון במסלול
חינוך יסודי במכללת אורנים.

עוביידה דחלה - אמן רבת-חומי.
בוגר החוג לאמנות באורנים.

אמילי אליזבת דיקינסון (1830–1886) -
משוררת אמריקאית. נחשבת לאחת הדמויות
החשובות ביותר בשירה האמריקאית. שירתה
ספוגה בהתבוננות דתית ברגעים הקטנים
בחיים, כמו גם בנושאים שהעסיקו את החברה
בכללותה, כמו מלחמת האזרחים האמריקנית.
במהלך חייה פורסמו רק שמונה משיריה, אך
לאחר מותה נחשפו ופורסמו 1,776 שירים.

מורן דעקה - אמנית בתחילת דרכה.
בוגרת תואר ראשון בחוג לאמנות
באורנים ומורה לאמנות בחטיבת
הביניים אורט אלאשקאק בעוספיה.

יעל דרייזין רבו - אמנית. בוגרת תואר
ראשון בבצלאל, האקדמיה לאמנות ועיצוב
בירושלים, ותואר שני בתוכנית להוראה
רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

ע. שיר דרילב - משוררת וסטודנטית
בתוכנית להסבת אקדמאים לחינוך מיוחד.
מורה לחינוך מיוחד בבית הספר 'אדם אורנים'
ובעשר השנים האחרונות עבדה בטיפול
בבעיות התנהגות קשות של כלבים וחתולים
בביתם. ספר ביכוריה יצא לאור בשנת 2023
בשם "הנה פתחתי חלון" ועוסק בטרומה,
בהתגברות עליה ובמסקנות מהתהליך.

עודד הירש - אמן ומרצה לאמנות.
ראש המכון לאמנות באורנים משנת 2016.

מוניקה אוחדה - סופרת עכשווית
ומוערכת באקוודור ובכל אמריקה
הלטינית. סיפורה "רעידת אדמה" הוא
סיפור קצר המשלב תיאור מופרע של
קשר ארוטי ואלימות אפוקליפטית.

מור אפניו - אמן ישראלי יליד 1990,
חי ויוצר בתל אביב. עבודותיו ומיצביו
עוסקים באינטראקציות בין טכנולוגיה
לאדם, וחוקרים את ההקשרים
הפואטיים, הפוליטיים והפילוסופיים
שבין שינויים חומריים למחזורי חיים.

ראויה בורבארה - ילידת 1969, נולדה
בנצרת ומתגוררת בכפר אבו סנאן. נשואה
ואם לשלושה. בעלת תואר דוקטור בשפה
וספרות ערבית מטעם אוניברסיטת חיפה.
מאמרים אקדמיים וביקורתיים פרי עטה
התפרסמו במגזרים רבות בארץ ובעולם.

רינת ביינין מאירי - בוגרת
המסלול לתעודת הוראה לאקדמאים,
המכון לאמנות, מכללת אורנים.

הדר בן מאיר - רקדנית ומורה למחול,
אמנית ויוצרת רבת-תחומית. בוגרת
תואר ראשון במחול ובהוראה מסמינר
הקיבוצים ותואר שני בתוכנית להוראה
רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

אופיר בן סדון - אמן רבת-תחומי והלום
קרוב ממצע "צוק איתן". לקראת סיום
תואר ראשון באמנות ובהוראה לבתי
הספר היסודיים והעל-יסודיים בחוג
לאמנות במכללה האקדמית אורנים.

דניאל וייסרמן • אסיסטנטית בסדנת התחרים באורנים. יוצרת בהדפס ובציור. בוגרת תואר ראשון באמנות באורנים.

ליאור וקסלר • למדה אמנות ב"תנועת תרבות" ומפעילה יוזמות לשינוי חברתי דרך אמנות. משלימה תואר שני בתוכנית להוראה רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים. במקביל לומדת לתואר שני בטיפול באמנות באוניברסיטת חיפה. בוגרת תוכנית רוטשילד ותוכניות גישור באמצעות אמנות, בהן תוכנית מטעם השגרירות האמריקאית.

דליה כספי • מורה לאמנות ויוצרת. בוגרת התכנית להוראה רב-תחומית של מדעי הרוח והאמנויות לתואר שני באורנים.

דיאלה מדאח חלבי • צלמת. למדה במחלקה לצילום במכון לאמנויות שימושיות בדמשק. בוגרת תואר ראשון באמנויות באוניברסיטה הפתוחה (התמחות בתחומי המוזיקה והקולנוע). הקימה עם משפחתה את "פרויקט מג'אז" לתרבות ואמנות במג'דל שמש. השתתפה בתערוכות אמנות רבות בארץ ובחו"ל. סטודנטית לתואר שני בתוכנית להוראה רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

יונה מייזליש • ציירת ותלמידה בסטודיו לציור של אלי שמיר. בוגרת תואר ראשון במחשבת ישראל וסטודנטית לתואר שני בתוכנית להוראה רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

יובל מסאס • יוצרת ומוזיקאית, סטודנטית שנה ג' להיסטוריה, לספרות ומבע יצירתי ולדרמה וחינוך במכללת אורנים. מאז 2022, עוזרת עריכה ב"קו נטוי – כתב עת לספרות ואמנות".

ליה נברו • ציירת. מתגוררת ועובדת בתל אביב. בוגרת תואר ראשון במדרשה לאמנות בבית ברל ותואר שני באוריינות חזותית במסלול ABR בפקולטה לאמנויות בסמינר הקיבוצים, תל אביב.

לובנא נואטחה מאהלי • אמנית. ספר האומנית שלה, "הדיאלקטיקה של החומר", פורסם ב-2017. הייתה מדריכת אמנות ומורה לאמנות פלסטית במשרד החינוך. בוגרת תואר ראשון בהוראת אמנות, וכעת לומדת לתואר שני בתוכנית להוראה רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

רגד סואעד • מכפר חוסינייה שבגליל התחתון. השנה סיימה תואר ראשון באמנות וחינוך. מתמקדת בעבודותיה בהתבוננות ובחקר שמתחיל במעגל האישי ומתרחב למעגל החברתי-תרבותי, חקר החיבור בין זהות ונושאים אישיים לתרבות ומרחב.

טל סנטור • סטודנטית שנה ג' בחוג לאמנות וחינוך במכללת אורנים.

אחמד עומר • סופר סורי-כורדי, יליד עאמודא. הוא כותב רשימות בעיתונים ופרסם שמונה ספרים: מקסוף אל-עומר, לב האפרסק, צ'רלס בן דיקינס, סותר כוונה, מלחמת אזרחים, דוכיפת בתוך בקבוק, בארץ דודה מרקל, אמרא' אלקייס הכורדי.

ליאל עמרן • אמנית מתחילה, בוגרת החוג לאמנות באורנים.

דורותי פארקר (1893–1967) • סופרת, משוררת, עיתונאית, תסריטאית ומבקרית תיאטרון אמריקנית ממוצא יהודי. ספריה ושיריה מתאפיינים בציניות, במודעות עצמית, בהומור עוקצני ובמקבריות.

מרינה פוזנר • יוצרת רב-תחומית ומנהלת אמנותית. מתמחה ביצירה של מרחבים חווייתיים ועיצוב חוויית אכילה. למדה עיצוב רב-תחומי וחינוך, אוצרות ומוזיאולוגיה ופילוסופיה והיסטוריה של המדעים והרעיונות. בימים אלו מסיימת תואר שני באוריינות חזותית בסמינר הקיבוצים. חוקרת כיצד אינטרסים אמנותיים, שיווקיים וחברתיים יכולים לתרום זה לזה ולחברה טובה יותר באמצעות חוויות אמנות הקולינריה. מאמינה באהבה ובאמנות ככלים לחיבור בין אנשים, לגילוי, לביטוי ולשינוי מציאות.

תאיו פטי • מורה בתיכון אנתרופוסופי וסטודנטית שנה ג' במכללת אורנים. מחברת הספר "מי שאהיה" שיצא לאור ב-2023.

טל פרידמן • סטודנטית שנה ג' בחוג לחינוך ובחוג לספרות. כותבת שירה. "בתקופת המלחמה הכתיבה משמשת עבורי מקום לפרוק, להישבר ולהתפרק ומאפשרת לי בנייה ויצירה מחדש".

יחיל צבן • העורך הספרותי של "קו נטוי – כתב עת לספרות ואמנות", חוקר ספרות עברית, מתמחה בספרות ההשכלה, בתאוריה ספרותית, בפילוסופיה ובתאוריה של מזון ואכילה. עורך סדרת ספרי העיון **גלוסקאות** על תרבות המזון הישראלית. ספרו האחרון **ספרים הרבה** על תעשיית הספרים יצא לאור ב-2020.

לנה צ'קלר קרייניץ • ילידת 1976. סטודנטית שנה א' לתואר שני בגיל הרך ואימא לשתי בנות. "התחלתי לכתוב בגיל 17, אך שתקתי אחרי העלייה ארצה בשנת 1996. חזרתי לכתוב לפני שמונה שנים ומאז כותבת רק בעברית".

עדינה קיי • אמנית. בוגרת החוג לאמנות, יצירה ופילוסופיה באוניברסיטת חיפה. בוגרת תואר ראשון בחוג לאמנות במכללת אורנים. בוגרת תואר שני בטיפול באמנות ויצירה מאוניברסיטת לסלי, ובוגרת לימודי פסיכותרפיה ממוקדת טראומה באוניברסיטת תל אביב בשיתוף נט"ל. יוצרת בסדנת ההדפס ע"ש אריה רוטמן באורנים ובסדנה ע"ש גוטסמן בקיבוץ כברי. עובדת בסטודיו פרטי.

ינאי קלנר • אמן רב-תחומי ומרצה במכללת אורנים. גר ופועל בחיפה.

אלה קריגר • חוקרת, מרצה ועורכת "קו נטוי – כתב עת לספרות ואמנות".

בוגרת תואר ראשון בחוג לאמנות באורנים. למדה בתוכנית הבין-תחומית לאמנויות באוניברסיטת תל אביב (תואר שני) ובאוניברסיטת יקובס ברמן (תואר שלישי). מלמדת בחוג לאמנות ובתוכנית להוראה רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

רעי רביב • אמן, מורה לאמנות ומלווה מורים להוראה בין-תחומית בשילוב אמנויות. חבר 'תנועת תרבות'. בוגר תואר שני בתוכנית להוראה רב-תחומית במכללה האקדמית אורנים.

גלעד רייכנבאום • במאי ויוצר דוקומנטרי. בוגר תואר ראשון בקולנוע דוקומנטרי במרכז האקדמי ויצו בחיפה ותואר שני במדעי הרוח בגישה בין-תחומית במכללת אורנים.

חובב רשלבך • בוגר בצלאל בעיצוב תקשורת חזותית ותואר שני בחוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל אביב. דוקטור בחוג לפרשנות ותרבות באוניברסיטת בר אילן. אמן. מרצה על אסתטיקה, על תורת הצבע ועל מחשבות על מעשה האמנות, וכן מלמד רישום במכון לאמנות במכללה האקדמית לחינוך באורנים.

רשימת קישורים

מרינה פוזנר
2023, Bread And Butter
6:15 דקות



הדר בן מאיר
2021, בנג'י! בייבי,
3:15 דקות וידאו



ינאי קלנר
2021, קרוסלה,
עץ, דליי פלסטיק ומנוע
210×180 ס"מ



קו נטוי כתב עת לספרות ולאמנות
המרכז האקדמי לחינוך וחברה, אורנים
דואר טבעון 3600600